

B. Lov om Brandvæsnet i Købstæderne med Undtagelse af København Nr. 28 af 21 Marts 1873. Følgende §§ af samme vedkomme i alt Fald tildels Bygningsvæsnet:

§ 11.

Med Hensyn til Kakkelovne og Kaminer, som herefter opsættes, gjælde følgende Regler:

- 1) *de maa ikke anbringes nærmere end 8 Tommer til Træværk, hvilken Afstand dog for Ovne af Porcellæn indskrænkes til 4 Tommer;*
- 2) *de skulle staa paa en Fod af fuld Mur eller paa en Jernfod; er der i Kakkelovnens Bundflade en Rist, altsaa i Foden en Askeskuffe, og Kakkelovnen er anbragt paa en hul Jernfod, skal der umiddelbart under Askeskuffen og mindst 2 Tommer fra Gulvet anbringes en Jernplade, der nøjagtig udfylder Foden;*

- 3) Gulvet skal foran Indfyringen i en Afstand af mindst 12 Tommer og til Siden eller bagtil fra Indfyringen i en Afstand af mindst 6 Tommer være belagt med uantændeligt Materiale;
- 4) Rørene fra dem skulle føres ind i murede Rør og maa ikke komme Loftet eller Træværk nærmere end 8 Tommer. De under Nr. 1, 3 og 4 givne Forskrifter komme ogsaa til Anvendelse paa Komfurer ved Siden af de for disse i Bygningsloven af 30 December 1858 indeholdte Bestemmelser. Afsigelser fra Paragrafens Bestemmelser kunne indrømmes af Brandkommissionen, naar den finder, at der er truffet anden Foranstaltning, der udelukker Brandfare.

Det maa herved erindres, at disse Bestemmelser efter §'ens udtrykkelige Ord kun gjælde for de efter 1 Januar 1874 (Tiden for Lovens Ikrafttræden) opsatte Kakkelovne o. s. v. Med Hensyn til de ældre se foran under 1ste Afsnit ved Bygningslovens § 17 (S. 86).

Afstanden efter Nr. 1 skal selvfølgelig maales fra den udvendige Side af Kakkelovnen, Kaminen eller Komfuret (i Modsætning altsaa til hvad der efter Bygningslovens § 15, 2det Stykke, gjælder for Skorstene).

§ 17.

Til særdeles brandfarlige Næringsveje henregnes:

- 1) Fabrikker, hvori tilvirkes eller behandles let exploderende og let antændelige Legemer, saasom Krudtmøller, Nitroglycerinfabrikker, Skydebomuldsfabrikker, samt Knaldsølv- og Fængelhættefabrikker og større Fyrværkerifabrikker;
- 2) Fabrikker, hvori tilvirkes eller anvendes flygtige og let antændelige Stoffer i større Mængde, og hvori tillige anvendes aaben Ild, saasom alle Fabrikker, der tilvirke Belysningsvædske, hvad enten den tilvirkes af Terpentin, Terpentinline, Stenolie, Biprodukter fra Gas-

værker, Harpiz, Kautschouk eller andre lignende Stoffer, Spritsfabrikker, Gasværker, Parafinoliefabrikker, Ferniskogier, Trankogier, Beg- og Tjærekogier;

- 3) Fabrikker for Tilvirkning af Fyrstikker af alle Slags, af Ildsten og Ildtændere.

De under Nr. 1 anførte Fabrikker maa ikke anlægges uden Justitsministeriets Tilladelse. Ved Anlægget af de under Nr. 2 og 3 anførte Fabrikker kan det, forsaavidt de drives i større Omfang, af Brandkommissionen fordres iagttaget, at de skulle anlægges i isolerede Bygninger, der ligge i en saadan Afstand saavel fra andre Bygninger som fra anden Mands Grund, som af Brandkommissionen findes passende. Samtlige ovennævnte Fabrikker, saavel de nuværende som de, der herefter oprettes, skulle derhos med Hensyn til deres Indretning og Drift være underkastede saavel de reglementariske Bestemmelser, der fastsættes af Justitsministeriet, som de særlige Forskrifter, det af Brandkommissionen anses nødvendigt at give til Forebyggelse af Brandfare; navnlig kan det fordres, at der ved deslige Værksteder og Fabrikker haves Sprøjter og andre Brandredskaber tilstede samt en for Ildebrandstilfælde tilstrækkelig Vandforsyning. Endelig kunne saadanne Etablissementer underkastes Syn af Sagkyndige, saa ofte Brandkommissionen finder saadant fornødent.

De i Henhold til denne Paragraf og § 21 givne reglementariske Bestemmelser findes i Bekj. Nr. 2, 10 Jan. 1874 §§ 2 ff., hvoraf kun følgende kan siges at berøre Bygningsvæsnet: § 3, forsaavidt den bestemmer, at Fyrsteder, Ovne, Kjedler, Skorstene og andre Indretninger, henhørende til Fabrikken, skulle vedligeholdes i en saadan Stand, at de ikke medføre Brandfare — og § 6, der foreskriver, at i ethvert Lokale med Ildsted, hvis Rist har et Areal af 2 Kvadratfod *

eller derover, skal findes enten en Vandbeholder eller en Taphane fra Kjøbstadens Vandværk.

For Tændstikfabrikkers Indretning og Drift i Kjøbstæderne udenfor Kjøbenhavn og i Frederiksberg Sogn ere særlige reglementariske Bestemmelser givne ved Bekj. Nr. 18, 28 Febr. 1877, hvoraf følgende, Bygningens og Lokalernes Indretning vedrørende Regler fremhæves:

- A. Den Del af Fabrikken, i hvilken Æskerne og Kasserne forfærdiges, Træet sønderdeles til Stikker og disse sættes i Rammer, skal i Henseende til dens Indretning og Drift være underkastet Bestemmelserne i § 20 i Lov om Brandvæsnet i Kjøbstæderne med Undtagelse af Kjøbenhavn af 21 Marts 1873 og i § 20 i Bekjendtgørelse om et af Justitsministeriet stadfæstet Reglement for Brandvæsnet i Frederiksberg Sogn af 1 Februar 1877. Hertil hørende Tørrestuer, der opvarmes til en højere Temperatur end 30° Reamur, skulle være opførte helt af Sten og Metal.
- B. Den Del af Fabrikken, i hvilken Svovlingen og Paraffineringen foregaar, hvor der arbejdes med Tændsatsen eller Strygeflademassen, eller de i dem virksomme Bestanddele, eller hvor der findes ikke indpakkede satsede Svovlstikker, skal foruden at opfylde Bestemmelserne i § 20 i ovennævnte Lov og Bekjendtgørelse tillige være underkastet følgende Bestemmelser:
 - 1. Samtlige Arbejdslokaler skulle være beliggende i Kjælder- eller Stueetagen. Alle Ovnne i disse Lokaler — dog med Undtagelse af Ovnene i de Lokaler, hvori Svovlingen og Paraffineringen samt Dypningen foregaar — skulle, forsaavidt de opvarmes med Ild, være omgivne af en fast

Metalskjærm mindst 3 Fod høj og i en Afstand af mindst 1 Fod fra Ovn. Over horizontale Varmerør, der ligge mindre end 3 Fod fra Gulvet, skal anbringes skraatstillede Metalskjærme, anbragte saaledes, at intet Affald kan falde ned paa Rørene eller blive liggende paa Skjærmene.

2. a. De Lokaler, hvori der arbejdes med Tændsatsen eller de i samme virksomme Bestanddele, eller hvor der findes ikke indpakkede satsede Stikker, skulle være adskilte fra de Lokaler, hvori der foretages noget Arbejde med Strygeflademassen eller de i samme virksomme Bestanddele eller i hvilke der findes færdige Strygeflader; . . . ligesom Arbejderne fra de sidstnævnte Lokaler ikke maa have Adgang til de førstnævnte Lokaler eller omvendt.

4. De Rum, i hvilke Svovlingen og Paraffineringen foregaar, skulle være adskilte fra de Rum, i hvilke der arbejdes med eller høves Oplag af satsede Stikker eller Tændsatsen.

5. a. Tørrelokalerne skulle være adskilte fra Fabrikens øvrige Arbejdsrum og maa ikke benyttes til anden Arbejdsvirksomhed end til Tørringen.

7. a. De Lokaler, i hvilke der ved Aftagning eller Ifyldning af satsede Tændstikker, samt ved Æskernes eller Tutternes Bestrygning med Strygeflademassen og derpaa følgende Indpakning beskæftiges 10 Arbejdere eller derover, skulle være forsynede med mindst to hensigtsmæssigt beliggende Udgange, som fore ud til det Fri eller til Rum, hvor der

ikke arbejdes med eller findes Oplag af ikke indpakkede satsede Stikker, og hvorfra der er let og sikker Adgang til det Fri. Hvor et større Antal Arbejdere ere beskæftigede paa nævnte Maade, kan det paabydes at anbringe et større Antal af slige Udgange fra Lokalerne, eller at en eller flere af dem skulle føre umiddelbart ud i det Fri.

-
- C. 2. Forinden en Tændstikfabrik sættes i Drift, flyttes, eller dens Drift, efter at have været afbrudt, gjenoptages, skal dette i Henhold til § 22 i Lov af 21 Marts 1873 og § 22 i Bekjendtgjørelse af 1 Februar 1877 anmeldes for Brandkommissionen, for at denne kan afgjøre, om Fabrikationen må drives paa det opgivne Sted, og om det iøvrigt Fornødne i Overensstemmelse med denne Lov og Bekjendtgjørelse er iagttaget.

.

Denne Bekjendtgjørelse træder i Kraft 1 Maa-
ned efter den Dag, da det Nummer af Lovtidenden,
hvori den bekjendtgjøres, udgaar (1 Marts). Lige-
som dog Bestemmelsen i B. 1. om, at samtlige
Arbejdslokaler skulle være beliggende i Kjælder-
eller Stueetagen, for allerede i Drift værende Fa-
brikkers Vedkommende, saalænge de drives paa
samme Sted, først træder i Kraft fra den første
halvaarlige Flyttedag, der indtræffer et fuldt Aar
efter denne Bekjendtgjørelses Træden i Kraft, saa-
ledes skal Brandkommissionen for de nævnte Fa-
brikkers Vedkommende, hvor Omstændigbederne
tale derfor, kunne tilstaa indtil en lige saa lang
Frist med at efterkomme de i 4, 5 a og c, 7 a, c
og d indeholdte Bestemmelser.“

Mærk desuden med Hensyn til disse Fabrikker Forskriften i L. Nr. 13, 14 Februar 1874 § 2 om, at „i de Tændstikfabrikker, i hvilke der bruges rødt (amorft) Fosfor og klorsurt Kali, skulle de Rum, hvori Bearbejdelsen af det røde Fosfor foregaar, være vel afsondrede fra de Lokaler, hvori der arbejdes med klorsurt Kali.“

§ 18.

Ligesom Flytning af Næringsbrug og Fabrikker, der henhøre til de særdeles brandfarlige Næringsveje, ikkun kan tilstedes under de for ny Anlæg gjældende Betingelser, saaledes gjælder det samme om Gjenoptagelsen af Driften af saadanne Næringsbrug eller Fabrikker, naar de have været nedlagte i 2 Aar eller derover.

§ 19.

Naar Værksted- og Fabrikbygninger, der henhøre til de særdeles brandfarlige Næringsveje, skulle underkastes Ombygning eller Tilbygning, bliver det at anmelde for Brandkommissionen, der bestemmer, om Ombygningen eller Tilbygningen kan anses for saa væsentlig, at de i denne Lov for ny Anlæg givne Forskrifter derpaa skulle komme til Anvendelse.

§ 20.

Værksteder til flere end 2 Arbejdere for Snedkere, Stolemagere, Fortepianofabrikanter, Forgyldere og andre Haandværkere, der arbejde i Træ (se herved om Svovlstikkefabrikker foran under § 17), skulle være adskilte fra tilstødende Beboelseslejligheder ved Vægge, der ere af Mur eller rørede og pudsede, og naar der findes Beboelseslejligheder over eller under saadanne Værksteder, skulle Lofterne henholdsvis i Værkstedet eller i det underliggende Lokale være gibsede.

Naar der i saadanne Værksteder findes aabne Ildsteder,

Kaminer, Kakkelovne eller Limovne, skulle de aabne Ildsteder og Kaminer være forsynede med Jerndøre og en Gulvplade af usforbrændeligt Materiale af 18 Tommers Brede; Kakkelovne og Limovne skulle staa paa en Gulvplade af usforbrændeligt Materiale, som til hver Side er 13½ Tomme bredere end Ovnene, ligesom der udenfor Fyrdøren skal anbringes en Metalkasse af 18 Tommers Højde, der er saaledes fastgjort til Ovnene, at Ild fra Fyrdøren maa falde i Kassen. Endvidere skal der i saadanne Værksteder findes en Vandhane eller en med Vand fyldt Vandbeholder af passende Størrelse, to Brandspande og en Svaber.

Iøvrigt forholdes ved Benyttelsen af de omhandlede Værksteder samt af de dertil hørende Oplag af Træmateriale overensstemmende med de i Vedtægten givne Forskrifter.

Hvor Omstændighederne tale derfor, kan Brandkommissionen tilstaa indtil 2 Aars Frist fra Lovens Træden i Kraft at regne med at efterkomme de i denne Paragraf indeholdte Bestemmelser, fra hvilke derhos Afvigelser kunne tilstaa af Brandkommissionen, naar den finder, at der paa anden ligesaa fyldestgjørende Maade er truffet Anstalt til at forebygge Brandfare.

Jfr. herved Lovens § 1 g, hvorefter i Brandvedtægterne bl. a. skal fastsættes de nærmere Regler for den almindelige Forsigtighed, som vil være at iagttage med Hensyn til de i nærværende § ommeldte Forhold).*

§21.

Hvad angaar efternævnte Næringsveje, nemlig:

1) Fabrikker, hvori der anvendes megen Ild, saasom Bage-

**) Her kan som oplysende og vejledende mærkesde for Kjøbenhavn i Medfør af Lov om Brandvæsenet 15 Maj 1868 § 25 givne Regler for disse Værksteder i Pl. 1 Novbr. 1882 (i U. L.) og for Frederiksberg i Vedt. 8 Marts 1877 § 23 (ibd.).*

rier, Bryggerier, Maltgjørier, Korntørringsovne, Brænderinsbrænderier, Sukkerraffinaderier, Olieraffinaderier, Sæbesyderier, Farverier, Glas-, Porcellæns- og Fajancefabrikker, Pottemagerier, Teglovne, Kalkovne, Jern- og Metalstøberier, Klokkestøberier, Maskinfabrikker, Tørrestuer, som opvarmes med aaben Ild eller med Ovne, Fabrikker med Dampkedler af 6 Hestes Kraft eller derover eller med højere Spænding end 4 Atmosfærers Tryk, eller endelig saadanne, der bruge overhede Damp;

2) endvidere alle saadanne mindre Fabrikker, der, hvis de vare store, vilde henhøre til de særdeles brandfarlige, samt Talgsmelterier, Lysstøberier, Fabrikker for Tilvirkning af kunstige Sten, hvortil anvendes Harpix, Fabrikker for lakerede Varer og deslige,

fastsætter Justitsministeriet i almindelige reglementariske Bestemmelser de Forsigtighedsregler, som ved Driften blive at iagttage for at forebygge Brandfare, samt om Sprøjter og andre Brandredskaber skulle være tilstede.

Ang. de i Henhold hertil givne reglementariske Bestemmelser se foran ved § 17.

Tillige mærkes Bekj. Nr. 135, 1 Novbr. 1882 om, at i de her ommeldte Fabrikker og Næringsbrug skulle Fyrstederne indrettes og passes saaledes eller saadan anden Foranstaltning træffes, at Skorstenene ikke udkaste Gnister i større Mængde eller af saadan Art, at de kunne antages at medføre Brandfare for Omgivelserne.

§ 22.

Intet af de i §§ 13 og 14 omhandlede Oplag af brandfarlige Gjenstande maa oprettes, og ingen af de som brandfarlige betegnede Næringsveje eller Fabrikker (§§ 17, 20 og 21) sættes i Drift eller flyttes, eller deres Drift, efter at være afbrudt, gjenoptages uden foregaaende Anmeldelse

17

for Brandkommissionen, der, efter at det Fornødne i Overensstemmelse med denne Lov og de i Henhold til samme udfærdigede Reglementer er iagttaget, meddeler Attest om, at intet derfor er til Hinder.